

*Jelentés a kórházak gazdasági helyzetéről Németországban
2020-ban és 2021-ben – Krankenhaus Rating Report 2023 – frissítés*

RWI - Leibniz-Institut für Wirtschaftsforschung,
Institute for Healthcare Business GmbH (hcb), Bank im Bistum Essen (BIB)
RWI Pressemitteilung vom 15. 06. 2023

Forrás Internet-helye:

<https://www.rwi-essen.de/presse/wissenschaftskommunikation/pressemitteilungen/detail/krankenhaus-rating-report-2023>

A „Krankenhaus Rating Report“ tizenkilencedik kiadásának bemutatására 2023. június 14-én, Berlinben a „Hauptstadtkongress 2023 – Medizin und Gesundheit“ keretében került sor. A jelentés alapját 976 kórház 2020-ban és 2021-ben készített éves jelentése képezi. 2022-ből még nem áll rendelkezésre elég éves jelentés.

A status quo

- 2020 még viszonylag jó év volt, de **a kórházak gazdasági helyzete 2021-ben ismét rosszabbodott**. A kórházak **11%-a** volt a magas fizetésektelenséget jelentő „**vörös tartományban**”, 16%-a a „sárga” és **73%-a a „zöld tartományban”**. Előző évben 7% volt a „vörös”, 25% a „sárga”, 68% a „zöld tartományban”.
- 2021-ben a bevételek helyzete is rosszabbodott: konzern-szinten a kórházak **32%-a** éves veszteséget könyvelt el (2020-ban 22%). **2021-ben az átlagos éves eredmény mindössze a bevételek 0,8%-át** tette ki, előző évben még 1,8%-át.
- A **fekvőbeteg esetszám 2022-ben 0,8%-kal** növekedett. 2020-ban a pandémia miatt 13,5%-kal, 2021-ben, a pandémia második évében 0,3%-kal csökkent.
- A **tartományok beruházástámogatási forrásai 2021-ben 3,3 milliárd EUR-t** tettek ki, 0,6%-kal többet mint az azt megelőző évben. A **kórházi bevételek összességéhez viszonyítva ez 3,2%-os aránynak** felel meg. Az állagfenntartáshoz és továbbfejlesztéshez évente a bevételek legalább 7%-át kellene beruházásokra fordítani. A **kórházügyi tervben szereplő kórházak állagfenntartásra szolgáló támogatható beruházási**

szükségei legalább 5,7 milliárd EUR-t, az egyetemi klinikáké még további 6,6 milliárd EUR-t tennének ki.

- A közhasznú társasági és privát fenntartású kórházak mind a minősítés, mind a bevételek tekintetében jobban állnak, mint a közfenntartásban levők. 2021-ben azonban 2019-hez viszonyítva a **privát kórházak bevételi helyzete is rosszabbodott**, miközben a közfenntartásban levőké valamelyest csökkent, a közhasznú társaságoké pedig növekedett. A nagyobb, a kórházláncokhoz tartozó, a közepes és magasabb mértékben specializált, valamint a magasabb casemix-index-szel rendelkező kórházak minősítése és bevételi helyzete szignifikánsan jobb volt.
- A **társadalombiztosításra kötelezett foglalkoztatottak száma az egészségügyben 2015 és 2022 között 12%-kal**, a részmunkaidősöké enyhén növekedett. A részmunkaidősök aránya az orvosi szolgálatban **2004 és 2020 között 12%-ról 30%-ra** növekedett. Növekedett a **külföldi foglalkoztatottak** száma. A foglalkoztatottak számának növekedése ellenére a **betöltetlen állások száma továbbra is igen magas**.
- **2022-ben a kórházak által bejelentett betöltetlen állások száma 88%-kal magasabb volt mint 2015-ben. 2019. óta a képzési folyamatban résztvevő foglalkoztatottak száma** örvendetes módon növekedett, számuk 2022-ben mintegy 110.000 volt. Ez a növekedés azonban még mindig nem elég ahhoz, hogy az elkövetkező években pótolja a nyugdíjba vonuló állományt.
- **Fokozódik az ápolóképzés egyetemi szintre emelése.** A felsőfokú végzettséggel rendelkező ápolók aránya **2015 és 2022 között 2%-ról 5%-ra emelkedett.** 2015 és 2021 között **érezhetően javult** az ápolók javadalmazása. A foglalkoztatás időtartama 2015 és 2021 között az ápolók körében csökkent, az orvosok körében nem változott.

Jövőkép

- Az elkövetkező években a keresőtevékenységet végző személyzet létszáma erőteljes csökkenésnek indul, mivel a népes évjáratok fokozatosan távoznak a munkaerőpiacról és helyükbe a 2000-es évek alacsonyabb létszámú évjáratái lépnek. A **szakképzett munkaerő** ebből származó **hiányát** csak feltételesen lehet **szakképzett bevándorlókkal** kiegyenlíteni. Mivel a demográfiai átalakulás egész Európa lakossági

struktúráját meghatározza, **világviszonylatban** kell szakképzett munkaerőt toborozni.

- További kiemelt téma a **nagy kórházi reform**, amely több célkitűzést követ. Elsősorban arról van szó, hogy az esetszámtól és volumentől független előfinanszírozásnak csökkentenie kell a DRG-rendszer által gerjesztett volumenösztönzést, erősíteni kell az egészségügyi közellátást és még a jövőben definiálandó szolgáltatási csoportokkal ösztönzést kell teremtenie az új kórházi struktúrák optimalizálására. Ezzel erőteljes ösztönzés keletkezik a telephelyek nagyobb egységekbe történő összevonására és így magasabb ellátási szintek megvalósítására.
- A kórházi reformot **hatékony betegirányításnak** kell kísérsnie. Ez a „kapuőr-funkció” érvényesítésével, szociálisan kiegyensúlyozott költség hozzájárulásokkal és a lakosság egészségkompetenciájának fokozásával érhető el. A kapuőr funkciót **integrált irányítóközpontok** vehetik át és segíthetnek az eligazításban. A kórházakban az adott kórház és a szerződött orvosok által működtetett **integrált sürgősségi központok** lehetnek a betegek segítségére.
- A tervezett kórházi reform implicit megfogalmazza a **jövőbeli kórházi struktúra arculatát**. 2021-ben az általános kórházakban **437.000 ágy** állt rendelkezésre, amelyek **kihasználtsága 66% volt**. A célkitűzés, hogy a **kihasználtság érje el a 85%-ot**, a szükséglet pedig az **ambuláns ellátás további kiterjesztése mellett 316.000 ágyat**, ill. kerekén **1.200 telephelyet** tesz ki. Ez **elégleges a területet lefedő ellátáshoz**.
- A telephelyeket még a **vidéki jellegű régiókban is nagyobb egységekbe kell összevonni**, ahol a terület ellátásokkal való lefedése nagy szerepet játszik. A vidéki régiók első becslése szerint mintegy **200 első fokozatú telephely lenne összevonható**, amiből végül 80 új első és harmadik fokozat közötti új telephely keletkezhet.
- Amennyiben az **összes telephelyet újonnan kellene felépíteni, 18 milliárd EUR beruházási szükséglet** keletkezne. Ezzel szemben hozzávetőlegesen úgy becsülhető, hogy a régi telephelyek szanálási szükséglete mellőzhető. **Városi környezetben** ezenkívül kapacitások összevonása, átsorolása vagy bezárása esetén beruházási szükségletek merülnek fel.

Kapcsolódó

Deficit várható a berlini Chariténál

Deutsches Ärzteblatt, 9. Juni 2023 ; 24. Juli 2023

Forrás Internet-helye:

<https://www.aerzteblatt.de/nachrichten/143796/Berliner-Charite-rechnet-mit-Defizit-im-laufenden-Jahr> ;

<https://www.aerzteblatt.de/nachrichten/144803/Charite-rechnet-mit-Defizit-im-zweistelligen-Millionenbereich?rt=971bf246e981d1c3d78e945717e58e5a>

Heyo Kroemer, a Charité egyetemi klinika elnök-vezérigazgatója másfél hónap leforgása alatt két alkalommal is nyilatkozott a sajtónak (*Berliner Morgenpost, Tagesspiegel*) az intézmény idei gazdasági kilátásairól. Ezek szerint a Charité ebben az évben több tízmillió EUR összegű deficitre számít. Előző évben még 2,3 milliárd EUR forgalom mellett, 1,3 millió EUR többlettel zárt. A tartományi fenntartású Charité-konzern leányvállalataival együtt 21.600 foglalkoztatottal rendelkezik.

Kontakt:

Prof. Dr. Boris Augurzky (RWI), Tel.: 49 (0201) 81 49-203 ;

E-mail: boris.augurzky@rwi-essen.de

Sabine Weiler (Kommunikation RWI), Tel.: +49 (0)201 81 49-213 ;

Dr. Adam Pilny (hcb), Tel.: 49 (0)201 29 39 3000 ;

Dr. Sebastian Krolop, (Planet Health Foundation), Tel.: +49 (0)171 93 68 194

medhochzwei Verlag GmbH

Alte Eppelheimer Str. 42/1

DE-69115 Heidelberg

Tel.: 49 06221 / 91496-0 ; Fax: 49 06221 / 91496-20

presse@medhochzwei-verlag.de ; www.medhochzwei-verlag.de

[Lásd még: *Krankenhaus Rating Report*, 2008. 12. sz.; 2009. 22. sz.; 2010., 29. sz.; 2011., 21. sz.; 2012. 31. sz.; 2013. 25. sz.; 2014. 29. sz., 2015. 18. sz.; 2016. 1. sz.; 2017. 25. sz.; 2018. 17. sz.; 2019. 11. sz.; 2020. 13. sz., 2021. 12. sz.; 2022. 12. sz.]

Függelék

Fizetéseképtelenségi hullám a német kórházaknál

Deutsches Ärzteblatt, 11. Oktober 2023

Forrás Internet-helye:

<https://www.aerzteblatt.de/nachrichten/146549/Insolvenzwellen-bei-den-Krankenhausern?rt=971bf246e981d1c3d78e945717e58e5a>

A Német Kórházársaság (*Deutsche Krankenhausgesellschaft – DKG*) közleménye szerint 26 fenntartónál 34 kórház jelentett fizetéseképtelenséget. Ez egyelőre nem jelenti azok bezárását, de rámutat a vészhelyzetre. A Roland Berger tanácsadó cég szerint idén nyáron 600 nagyobb német kórház több mint fele a vörös tartományban volt. A Szövetségi Egészségügyi Minisztérium álláspontja szerint, amennyiben nem következik be kórházügyi reform, 2030-ig a kórházak 25%-a válhat fizetéseképtelenné.

A legutóbbi, 2003-ban bevezetett kórházügyi reform keretében vezették be a diagnózis alapú esetátalányokat (DRG). Azóta a kórházak pénzügyi ösztönzést kaptak arra, hogy minél több beteget kezeljenek. 1991-ben egy-egy beteg átlagosan két hetet töltött kórházban, 2022-ben feleannyit. A kórházi ágyak száma ugyan 1991. óta 480.000-re csökkent, az éves „esetszám” azonban 1991 és 2019 között 14,5 millióról több mint 19 millióra növekedett.

A betegpénztárak évek óta a kórházak szemére vetik, hogy túl sok és részben felesleges műtéteket végeznek. A szövetségi kormány most az „ökonómizálódás kiiktatása” jegyében megújítja a kórházfinanszírozás rendszerét. Ennek keretében a kórházak költségvetésük 60%-át a létező kapacitások (működő ágyak, helyiségek, műszaki berendezések) fenntartására kapják, amely nem kapcsolódik a műtétekhez, kezelésekhöz; ez az esetátalányoktól független elem lesz. [Lásd: *Vorhaltevergütung*: <https://www.bindoc.de/glossar/vorhalteverg%C3%BCtung>]